

vorlig kriminalitet samt i sager, hvor der over for barnet skal iværksættes mere indgribende straffeprocessuelle indgreb, der efter gældende ret alene kan anvendes over for sigtede personer.

Udvalget finder imidlertid ikke grundlag for at foreslå en generel adgang til advokatbeskikkelse i disse tilfælde for mistænkte børn under den kriminelle lavalder. Der bør således kun beskikkes advokat for børn under 15 år, når der må antages at være et ganske særligt behov herfor. Udvalget lægger herved vægt på, at undersøgelser af strafbare forhold med hensyn til børn har et væsentligt andet sigte end ellers, idet der ikke kan blive tale om straf. Ud over det samfundsmæssige hensyn til opklaring af lovovertrædelser er det centrale i forhold til kriminelle børn under 15 år at få fastlagt de kriminelle aktiviteter med henblik på at klarlægge behovet for sociale hjælpeforanstaltninger og at få iværksat sådanne foranstaltninger. Det er således efter udvalgets opfattelse hverken hensigtsmæssigt eller i børnenes interesse at "procesliggøre" undersøgelserne gennem fokusering på forsvarerbeskikkelse, der er indrettet til tilfælde, hvor den mistænkte eller sigtede risikerer straf. Derfor bør undersøgelser vedrørende børn under 15 år i almindelighed kunne gennemføres uden advokatbistand. Men i ganske særlige tilfælde kan det efter sagens karakter eller omfang være nærliggende, at et mistænkt barn får bistand af en advokat - f.eks. i en sag om drab eller særlig kvalificeret vold - og navnlig, når der bliver tale om afholdelse af retsmøder under efterforskningen.

På denne baggrund har udvalget foreslået, at der efter anmodning fra forældremyndighedens indehaver eller fra politiet skal kunne beskikkes en advokat for et barn under 15 år, hvis barnet efter sagens karakter og omfang må antages at have et ganske særligt behov for advokatbistand, og 1) barnet skal afhøres som mistænkt for en lovovertrædelse, der i almindelighed ville medføre fængselsstraf, eller 2) der skal iværksættes et indgreb, som efter lovens almindelige regler forudsætter, at der er rejst sigtelse mod den pågældende.

Med hensyn til tilfælde omfattet af § 792 c, stk. 4, foreslår udvalget, at advokatbeskikkelse skal være obligatorisk, når indehaveren af forældremyndigheden over barnet anmoder herom. Bestemmelsen vedrører tilfælde, hvor retten i medfør af § 792 c, stk. 2, skal træffe afgørelse om legemsundersøgelse samt tilfælde, hvor et legemsindgreb, som er gennemført uden forudgående retskendelse, fordi indgrebet ikke kunne udsættes ("periculum in mora"), efterfølgende skal forelægges for retten, jf. § 792 c, stk. 3, 2. pkt. Efter § 792 c, stk. 4, har sigtede i disse tilfælde krav på forsvarerbeskikkelse, hvis den pågældende begærer det.

Udvalget har fundet, at børn under den kriminelle lavalder på dette punkt bør have samme retsstilling.

Udvalget har ikke fundet grundlag for at foreslå en regel om, at der skal være adgang til advokatbeskikkelse i alle tilfælde, hvor der sker tilbageholdelse af børn. Der er herved lagt vægt på, at tilbageholdelse af børn vil være et kortvarigt indgreb.

Den beskikkede advokats opgaver vil navnlig være knyttet til spørgsmålet om iværksættelsen og gennemførelsen af den pågældende afhøring eller det pågældende straffeprocessuelle tvangsindgreb - herunder at varetage den mistænks interesser i denne forbindelse. Udvalget understreger i den forbindelse, at det ikke er hensigten med udvalgets forslag at skabe en ny procesform i sager, hvor der bliver tale om straffeprocessuelle indgreb mod børn under den kriminelle lavalder.

Udgiften til den beskikkede advokat skal efter udvalgets forslag i alle tilfælde afholdes af statskassen.

Der henvises nærmere til betænkningens side 99-102.

2.6.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan tilslutte sig Strafferetsplejeudvalgets synspunkter og forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed. Der henvises til de foreslåede bestemmelser i § 821 e og f.

3. Forholdet til FN's konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder (Børnekonventionen)

3.1. Danmark ratificerede den 19. juli 1991 FN's konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder (Børnekonventionen). Grundlaget for ratifikationen var en folketingsbeslutning af 31. maj 1991 om Danmarks ratifikation af konventionen. Ratifikation af konventionen nødvendiggjorde ikke ændringer i dansk lovgivning.

3.2. Børnekonventionens artikel 12 indeholder princippet om respekt for barnets mening, og det følger af artiklen, at administrative og judicielle afgørelser vedrørende børn skal træffes under størst mulig hensyntagen til barnets egen mening, hvis barnet er i stand udforme sine egne synspunkter. Spørgsmålet om, hvorvidt barnet bør inddrages i en beslutning, afhænger blandt andet af, hvor komplekse spørgsmål der skal tages stilling til, sammenholdt med barnets alder, modenhed mv.

Børnekonventionens artikel 12 stiller efter Justitsministeriets opfattelse ikke krav om indhentelse af et formelt samtykke fra barnet. Artiklen må derimod antages at fastsætte et princip om, at barnets stillingtagen efter omstændighederne skal indgå, når der træf-